

R. Trnovčan :

Pesem goriškega Orla.

O bratje, čujte daljnih bratov klic!

Vriskanje vaše je vzkipelo
pod svobodno nebo,
prešlo je gore in odjeknilo do nas . . .
V nas mladih je zahrepenelo,
da bliže vidimo svobodni bratski glas,
in dvignili smo, Orli v temi, krila,
planili na goro.

Pod nami je ravnina vzvalovila
in v dalji, tam pri gozdih črnih,
o tam se je povzpelo iz temine,
z močjo nadzemske šinilo v višine —
kot solнца jutranjega zarja mlada,
kot pesem svobodna v zeleni gori,
vzplamtelo je, izginilo — — —

Od juga je prihrula jata črnih vran,
zaprle so do solнца pot.
Kako je daleč našega poleta dan,
povsod je noč, povsod, povsod . . .

O bratje, čujte daljnih bratov klic! . . .

Ostanimo še dalje prijatelji!

(Urednik naročnikom in bravcem.)

Pa se je zopet postavila na čelo našega »Orliča« številka 12. To se pravi, da je »Orlič« zopet enkrat prišel do konca svoje poti — že petič! Pet let izhaja, pet letnikov je dovršil. Kaj pa sedaj?

Poznate znano narodno pesem: Pa če hoč' mo še pet', mor' mo od kraja začeti'. Tudi »Orlič« hoče še peti, še pisati in še prenašati »Veselo pošto«, toda — začeti mora od kraja! Čez številko 12 ne more in ne sme, zapisal si bo na čelo: letnik VI., štev. 1.

Vsi pa ostanite »Orliču« **zvesti in zveste!!** Ali bo kdo od padel? Črni dolgčas bo pogreznil tega, kdor odpada! Le verjemite, da bo res. Zato vsi pravočasno in hitro poskrbite, da boste obnovili naročnino za novo »Orličevo« leto. Kdo vas bo zabaval, kratkočasil, učil in opominjal, če ne bo več »Orliča« v vaši hiši?

Preteklo leto je bil »Orlič« zelo priden. Prihajal je redno vsak mesec — samo enkrat se mu je ponesrečilo. Zato je pa pozneje prišel toliko večji. Torej ni nikogar nič goljufal. Vsi ste bili z njim zadovoljni, samo — včasih je bil tako majhen, komaj osem strani je štel...

To je res — toda saj še 8 Din niste plačevali zanj! Komaj 6! To je bilo premalo! **Letos boste 2 Din navrgli** — ali ne?

Torej bo stal »Orlič« za VI. svoje novo leto **8 Din** za skupne naročnike, za posamezne pa **12 Din**.

To se vam ne sme zdeti veliko. Pa bolj varčujte in lepše prosite starše, da vam dajo letos dva dinarja več.

Ne bo vam žal! »Orlič« bo tudi prihodnje leto prihajal redno vsak mesec in bo štel, če le mogoče, vsak mesec 16 strani. To ga boste veseli! Prinašal bo tudi več slik, več povesti, več igrice. Tudi naslovna stran bo dobila novo sliko!

Ker bo večji, bo lahko tudi več pisal za višji naraščaj. Zato ga bo moral tudi vsak višji naraščajnik imeti in brati. Orliške mladenke pa lahko še nadalje izbirajo — ali »Orliča« ali »Vigred«.

Naraščajska vodstva nujno pozivljemo, da takoj vse store za obilno naročanje »Orliča«. Nikjer se število naročnikov ne sme zmanjšati, povsod pa še zvečati!

Torej na delo za Orliča! Bog živi!

S. M.

Kako čudno je sanjal Orlič Janko.

Orlič Janko, ki je vedno židane volje, je prišel danes v šolo žalosten in potrta. Prav nič se mu ni ljubilo razgrajati in kričati. Vzel je knjigo v roke in mirno čakal, da je prišel v razred gospod učitelj. Celo dopoldne je bil miren, da, še preveč miren. Enkrat celo ni slišal, ko ga je gospod učitelj poklical. Šele ko ga je dregnil tovariš, se je zganil, se stresel in vstal. Na vprašanje seveda ni mogel odgovoriti, ker ni vedel, o čem je bil govor. Gospod učitelj ga je hudo pogledal in ga postavil v kot; tam se je moral pokoriti, dokler ga ni rešil zvonec.

Po šoli sta šla on in prijatelj Janezek domov. Dolga je bila pot, ki ju je vodila iz šole nazaj domov. V deželi je kraljevalo zgodnje poletje in rdeče jagode so zorele na posekah. Dostikrat sta jih nabirala, toda danes se Janko tudi zanje ni zmenil. To se je zdelo Janezku prehudo in ga je pokaral:

»Kaj ti pa je danes, Janko, da si tako pust in tih? Ali te jezi, da si bil v kotu? Ali kaj ti je? Povej mi vendar!«

»Janezek, ne zameri mi! Vse ti bom povedal, vse, samo poslušaj me!«

In Janko je pričel pripovedovati:

»Imel sem danes ponoči težke sanje, ki mi še vedno blodijo po glavi. Nekaj strašnega se mi je sanjalo. Imeli smo t e k m o. Mnogo nas je bilo, celo več kakor nas telovadi v telovadnici. Ne vem, kje so se vzeli ostali. Gledalcev je bilo toliko kot še nikoli. Videti je bilo kakor da bi bil orlovski tabor, ne pa tekma. In to ti je bila pa tudi tekma, da malo ali nič takih! Veš, Janezek, še nikdar nismo tako dobro telovadili. Pa kakšne vaje! S k a k a l i smo tako visoko kakor skače naš brat vaditelj. In še več drugega čudovitega se je zgodilo. Tako lepo in veselo še ni bilo nikoli. Samo Orlič Jakec ga je »lomil«, da je bilo grdo. Pri p r o s t i h v a j a h se nihče ni zmotil, vsi smo delali strumno, napeto, vsi naenkrat kot en sam. Samo ta presneti Jakec se je vedno motil in nam kazil čast. Vsi smo bili jezni nanj. Pri s k u p i n i je bilo že vse pripravljeno, vsi smo napeto čakali, brat vaditelj je že štel: Ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem... Že je hotel reči: osem in jaz sem bil že pripravljen, da vzdignem stojo na lestvici, kar me potegne Jakec za nogo in padem kot snop na trda tla. Gledalci so se smejali in ploskali, mene je bilo pa sram, da nisem vedel, kaj naj počnem. Moja slava je splavala po vodi in tega je bil kriv ta presneti Jakec. Veš, tako sem bil hud, da sem komaj slino požiral.

Potem smo skakali v v i š i n o. Tudi ti si dobro telovadil, najbolj pa jaz. Skakali smo višje nego smo bili sami veliki.

Potem je prišlo glavno. Skakali smo v d a l j a v o in sicer čez širok jarek, ki je bil napolnjen z vodo. Pri vsakem skoku

se je jarek razširil. Vsi smo skakali samo Jakec ni hotel, ampak se je norčeval: Kaj bo to, to vsak skoči! Se ne izplača! — Najdalje sem skakal jaz, takoj za menoj si bil ti. Ko se ni upal skočiti nihče več, se je oglašil Jakec: Sedaj bom jaz šele začel! In pogнал se je kot vihar in bliskovito preskočil jarek. Ta slabotni Jakec, kako je skakal! Če bi ga ti bil videl! No in skočil je še nazaj na našo stran in zopet na ono. To je večkrat ponovil. Jarek se je že tako razširil, da je bil podoben reki. Jakca pa to ni motilo. Gledalci so ploskali in kričali. Ko se je naveličal, je rekel: Nekoliko počakajte! Še enkrat bom skočil! — In pogнал se je čez jarek, toda to pot se mu ni posrečilo. Padel je v vodo in, in — u t o n i l . . .

Jaz sem zakričal in se prebudil iz težkih sanj. Precej pozno je že bilo. Hitro sem se moral napraviti, da nisem zamudil šole. No in danes Jakca ni bilo v šoli. Mogoče se mu je res kaj pripetilo!

*
* *

Janko je nehal pripovedovati. Že sta bila blizu doma in pri cerkvi se je oglašil mrtvaški zvon. Mrlič pa ni bil Jakec, ampak čisto neznan človek. Jakca sta našla doma in je bil še vedno živ. Kisel obraz je imel in za trebuh se je držal. Prejšnji dan se je bil namreč kljub dobrohotnim opominom najedel — nezrelega sadja . . .

Br. E.

Sultan in čebele.

Pasjega poln je napuha,
stokrat pač jezico skuha,
précej pokaže zobé:

»Jaz imam turško imé!« — —

Tujca odžene od praga,
kužeta vsakega zмага,
brž mu vojskó napové:
»Meni je sultan imé!« —

Šel je pogledat čebele,
ko so pred panji šumele.
»Muhe sem včasih lovil,
zdaj bom — medenih dobil!«

Striček so skrbni pritekli.

»Béžil!« — so sultanu rekli. —

»Zajci plašljivi bežé —

jaz imam turško srcé!«

»Pojdi, kosmata pokveka!«

délavka sultana vseka,

— želó se v nos zasadí; —

sultan obupan beží . . .

Bati čebelíc se mora —

huda, o, huda pokora . . .!

»Šlik, šlik!« — čebele šumé:

»prav ti je, turško srcé!«

Ivan Langerholz.

Zbirajte razglednice!

(Konec.)

Dandanes ga skoro ni človeka, ki bi ne bil še nikdar obiskal fotografa. In skoro vsakdo da tudi svojo sliko napraviti na razglednico. Ti boš pa iz teh razglednic napravil novo skupino: slike mojih prijateljev in znancev.

Mogoče misliš: Čemu to? Saj jih lahko vsak dan vidim. Pa bi še te slike hranil! Neumnost! Ne, ne tako, prijatelj. Svoje prijatelje in znance morebiti res še lahko vidiš. A prišel bo čas, ko jih bo pokrila črna zemlja. In takrat bo morebiti tvoje oko najraje obstajalo pri teh slikah. Koliko spominov, žalostnih in veselih, bo prišlo v glavo! »Morda kdaj ob njih ti solzno bo oko,« bi ti dejal z narodno pesmijo. Zato jih le skrbno hrani in urejaj, ne bo ti žal.

Prav sem, v to vrsto, a vendar v poseben oddelek bova dala slike večjih skupin.

Posamezne družine, svatovščine, nove maše, igralski prizori na odru, telovadska in druga društva: vse to spada semkaj. Vidiš, tudi ta oddelek ima in bo sčasoma imel še večjo vrednost zate in za poznejši rod. Posebno paznjo v tem oddelku posvetite skupinam Orlov in Orličev — da se ne zamerim, Orlic in Orličic ravno tako. Vsako tako sliko mora imeti shranjeno tudi društvo samo.

Nikakor ne smeva pozabiti tudi na

prazniške razglednice.

Samo tu bom pa prišel na dan z neko prošnjo. Teh razglednic nikar samo ne zbirajte, ampak jih tudi izbirajte. Nekateri so namreč take, da jih lahko postavite za strašilo. S takimi proč! Kar je pa čednega blaga vmes, zakaj bi ga ne shranili?

K razglednicam te vrste prištevam božične, novoletne in velikonočno razglednice. Prav tu bi zavzele svoje mesto razglednice s slikami svetnikov, ki jih navadno pošiljamo takole ob godovih.

Marsikdaj ti bodo prišle v roko tudi lepe

pokrajinske razglednice.

Tu mislim na slike, ki jih je slikar sam zamislil in jih nikjer drugod ni, ali je morebiti slikar imel pred seboj kako pokrajino kjerkoli že na zemlji. Našel boš morebiti grajske razvaline, gozd v snegu, drevored, pokrajino ob vodi, prizore iz gora, jesensko pokrajino... Kar dobiš lepega, spravi. Na sedem let vse prav pride. Potrebovali boste novih kulis pri igralskem odru. In taka slika vam bo mnogo pripomogla, da bo oder res nekaj lepega, nekaj vabljivega. Poglej!

Če dobiš v roke čedne slike iz

živalskega in rastlinskega življenja

jih boš gofovo tudi vesel. Posebno nekatere cvetke so tako lepo naslikane, da se ti skoro zdi, da so resnične. Tudi take slike človek rad gleda, zlasti takole pozimi, ko burja pometa.

Kar pa dobim v roke slik s prizori iz človeškega življenja, so pa za moje oko najlepše

otroške slike.

Ne vem, kaj boste vi rekli na to? Pa le spravite jih. Čas hiti in kmalu tudi vi ne boste več otroci. In rečem vam, da boste takrat tudi vi radi pogledali na slike iz raja mladosti.

Prav sem na konec bom pa postavil

svetopisemske razglednice.

Vem, da imate doma zgodbe sv. pisma. In v njih tudi slike.

Še dandanes se rad spominjam, kako je bilo tiste dni, ko sem zajemal iz prvih virov učenosti. V šolo smo nosili s seboj knjigo »Zgodbe sv. pisma« s slikami. Kdor je premogel 5 krajcarjev tedanje avstrijske veljave, si je kupil rdeč in višnjevi svinčnik, kdor je bil večji bogataš, si je omislil še druge barve. In potem smo barvali in slikali po knjigi, da je bilo veselje. In kdor je znal lepo barvati, ne bom rekel, da ni napravil čednih slik. Oh koliko lepše so se nam zdele take »Zgodbe«!

Vem, da se tudi ne boš branil svetopisemskih razglednic v svojo zbirko. Taka slika svetopisemsko zgodbo kar nekam poživi.

Tako, prijatelj! Po teh navodilih sestavi svoj razgledniški album. Prvo leto bo majhen, suh, skromen, ne bo še vsake vrste slik v njem. A rasel bo, naraščal bo in obenem bo naraščalo tudi tvoje veselje. In če boš vzel to knjigo v roke čez deset let, čez dvajset let, pa je boš vesel. V njej bo precejšen kos tvojega življenja in tvojih spominov. Bog jih živi!

Razširjajte „Orliča“

Medveda.

Vesela igrice za dečke.
(Priredil A. M.)

O s e b e :

Tilen (9 let), Drejče (10 let), Drago (13 let), bratje.
Nandek (14 let) in Franček (12 let), brata iz druge družine.

Prvi prizor.

Tilen in Drejče.

(Soba, sredi nje miza, okoli več stolov; na stolih klečita dečka in rišeta. Večer.)

Tilen. Veš, Drejče, jaz se prav za prav nič ne bojim, res ne! Samo...

Drejče. Jaz tudi ne. Prav nič! Toda...

Tilen. Če pa Nandek take reči pripoveduje, mi pa kar mravljinci lezejo po hrbtu, kot bi mi kdo zlil vode za vrat.

Drejče. Da, mravljinci! Posebno zvečer, ko je naokoli vse tiho, da bi miško slišal. Kar mraz me stresa.

Tilen. Sinoči nisem mogel prav nič spati. Tisti strašni mož, ki zna samega peklenščka klicati, mi kar ni šel iz glave vso noč.

Drejče. Meni tudi ne. Oh, to je bila strašna zgodba!

Tilen. Strašna! Pa Nandek same take ve.

Drejče. Ali veš, kako je bilo? Skozi okno je škrat stegnil roke, pograbil otroke za lase in jih potlačil v vrečo. Notri je bilo polno žerjavice, da so se précej spekli. Potem je dal pečenko škratom na mizo... (Za vrati nekaj počí. Tilen se sesede.) Kaj ti pa je? Ves blede si in treseš se kot šiba. Saj je to samo zgodba!

Tilen (drgeta). Ali nisi slišal? — Nekaj je praskalo po vratih.

Drejče (se stisne k Tilnu). Ali res? — Mislim, da se ti je samo zdelo. — Vidiš, nič ni več slišati.

Tilen (se privije k Drejčetu). Že spet — — Poslušaj! —

Drejče. Nič ne slišim. — Pa je morebiti le res. — Pojdiva ven! V kuhinji ne bo strahov.

Tilen. Poglej prej, pri katerih vratih je! Jaz se tako bojim. Pojdi ti naprej in poglej. Meni se zdi, da je pri obojih vratih. Drejče, vstani no in poglej! (Mu gre na jok.)

(Zunaj nekaj priteče in butne v vrata. Dečka zakričita in se sesedeta za stole, ostrmita vsa trda.)

Drugi prizor.

Prejšnja. D r a g o.

D r a g o (vstopi in vzkligne). Ojoj! Kako grdo sem padel! (Opazi bratca.) Kaj sta se pa potuhnili? Ali mislita, da vaju ne vidim? (Si briše prašna kolena.) Ali sta me mislila prestrašiti? No, slabo sta se skrila! (Dečka mine preplašenost, dvigneta se in gresta k Dragotu. Pritajeno in plašno sprašujeta.)

D r e j č e. Ali si ga videl? Ali je res bil?

T i l e n. Ali je bil pred vrati?

D r a g o. Seveda je bil. Saj sem se ravno nad njim spotaknil. (Se briše in tipa.) Zakaj sta pa tako splašena?

D r e j č e. Ali je že šel proč?

T i l e n. Ali je še zunaj?

D r a g o. Čakajta, pogledam. (Hoče k vratom.)

T i l e n in D r e j č e (se ga primeta). Ne, ne! Ostani tu, naju je strah!

D r a g o. Strah! Zakaj vaju je strah?

T i l e n. Ti ga še ne poznaš! Grozen je!

D r a g o. Kaj vama pa hoče, da se ga kar naenkrat bojita? Kar notri naj pride, jaz ga imam še vedno rad.

D r e j č e. Ne notri! (Zadržuje Dragota.) Ne smeš mu odpreti.

T i l e n. Jaz se ves tresem. Pri katerih vratih pa je?

D r a g o. Jaz vaju ne razumem. Teh neumnosti imam dovolj. Povejta že enkrat, kaj vama je naredil!

T i l e n (pritajeno). Ali je še zunaj?

D r a g o. Če pa ne vem. Saj mi ne pustita, da bi pogledal. Če se mu ni nos pobesil, ko sem ga brcnil, najbrž še leži pred vrati.

T i l e n. Še brcnil si ga?

D r a g o. Na, pa se čudiš! Ali sem ga prvič? Alo, notri mora, da se sprijaznimo! (Hoče k vratom.)

T i l e n. Neee, Dragooo! Nas bo!

D r a g o (se smeje in prime za kolena). Ali se vama je res zmešalo ali kaj!

D r e j č e (sune Dragota od sebe). Sedaj pa že vem. Nič ni res, samo potegniti si naju hotel. Zato se smeješ. Pa se nisva nič bala, da veš!

T i l e n (tudi sune Dragota proč). Nalagal si naju!

D r a g o. Ali sta čudna! Kaj bom lagal, če pa pravim, da ne vem. Kar poklical ga bom, da vidim, kaj imate skupaj. (Stopi k vratom, ona dva zakričita in zbežita skozi nasprotna vrata. Drago odpre in kliče.) Perun, Perun! Tà, tà, tà! Alo

Perun, puci ga! — No, mrcina zamerljiva, je že šel. Čez noč bo že pozabil brco. (Zaloputne in stopi po sobi.) Le kaj jima je naredil? Bosta menda vendar povedala. (Hoče skozi nasprotna vrata, pa so zaklenjena. Trka.) Prismode! Odprita in pridita notri. — Ga ni več. — Odprita! — Če vama pa pravim, da ga ni več. Čisto sam sem.

Drejče (za vrati). Ali je res?

Drago. Ali misliš, da sem Nande? Jaz nikoli ne lažem. (Sede k mizi, užaljen.)

Drejče (odpre malo vrata, pokuka v sobo, odpre bolj, pomoli glavo notri, pogleda okrog in se ojunači.) Tilen, res je Drago sam. (Pride v sobo, za njim Tilen.)

Drago. Strašna strahopetca! Povejta, kaj vama je hotel!

Drejče. Ali si ga spet videl?

Tilen. Ali je bil še pred vrati?

Drago. Ne, je že odšel. Pa zakaj se ga naenkrat bojita? Saj je bil še ves popoldan v sobi, sedaj pa tak strah! Kdo naj to razume? Ali je postal stekel?

Drejče in Tilen (zelo začudena). Da je bil popoldne tu v sobi? — Ne pravi, no!

Drago. Hm, ali sta res pahnjena? Kdo je pa ležal ves čas pod mizo, ko smo risali?

Drejče (po kratkem premolku). Drago, o kom pa ti prav za prav govoriš?

Drago (enako). O kom pa govorita vidva? (Se nepremično gledajo. Kratka, napeta pavza. Zopet popraska po vratih.)

Drejče in Tilen (se zdrzneta in planeta drug k drugemu).

Drago (plane k vratom). Perun, sedaj ju pa lahko poješ, strahopetca! (Odpre.) Tà, tà, tà! (Perun izgine.) Že spet beži. To si je zapomnil brco! (Zapre.) Je mislil, da mene ni, pa je hotel notri. Ali sedaj vidita, kako strašna zver je naš Perun.

Drejče. Ali je bil prej tudi Perun?

Drago. Ja kdo pa drugi? Saj sem dejal, da sem se spotaknil nad njim in ga brcnil.

Drejče in Tilen (si obrneta hrbte in gresta zopet risat. Pavza).

Drago. Ali sta vidva kaj drugega mislila?

Tilen. Drejče je rekel...

Drejče. Tilen je mislil...

Tilen. Ni res, ti si!

Drejče. Pa si ti prej!

Tilen. Ti si pa bolj!

Dr a g o! Mir besedi! Saj kar vem, Kakšen Nandetov strah vama je zlezel v kosti. Tako prismojenih fantov še moj živ dan nisem videl. Če se Nande izmisli kakšne ljudožrce, pa vaju potem vso noč žro. Če klati o palčkih in škrtatih, vama prav do jutra privzdigujejo posteljo. Neumneža! Kakšno traparijo je pa zopet povedal?

Dre j č e (sune Tilna). Ti povej!

Ti l e n. Ne, ti povej!

Dr a g o. Drejče, povej!

Dre j č e. Da je stegnil roke skozi okno... (pogleda plašno proti oknu.)

Ti l e n. In potlačil otroke v vrečo... (se stisne k Drejčetu.)

Dr a g o (v glasen smeh). Fanta, kdaj bo vaju srečala pamet? Menda res o sv. Nikoli. Ha, ha!

Tretji prizor.

Prejšnji. Franček in Nandek.

(Dečka pridrvita in planeta v sobo.)

N a n d e k. Dober večer, gospoda moja!

Dre j č e. Naprej naj pa kar Nande sam pove! Kar vprašaj ga!

N a n d e (presliši). Ampak rečem vam, kaj takega pa še ne. To je že res preneumno!

Dr a g o. Večje neumnosti si ne moreš misliti kot sem jo jaz ravno doživel...

Dre j č e in **Ti l e n.** Drago, tiho bodi!

N a n d e. A kaj! Ko bi bil ti videl! Stavim, da bi zbežal!

F r a n č e k. Drejče in Tilen bi pa gotovo umrla od strahu. To bi doma gledali, ko bi prišla čisto mrtva domov! (Vsi se smejejo.)

F r a n č e k. Sedaj pa vsi molčite, da povem. Najin stric je prišel danes iz Amerike in je prinesel — —. Kaj je že vse prinesel, Nande?

N a n d e. Prinesel, prinesel! Čudne reči. Medvede in leoparda, tigre in slone.

F r a n č e k. O, na svetu! Slon vam ima rilec! Segel bi od tu do — do kam že, Nande?

N a n d e. Pol ure daleč, če ne več. (Se smejejo.) Če verjamete ali ne!

F r a n č e k. Malo preveč si pa le rekel.

N a n d e. Kaj boš govoril! Saj veš, Drago, kje mi stanujemo in kje sedi ona grbasta žena, ki prodaja hruške in jabolka. Prav

blizu občinske hiše. No, dobro! Slon je pomolil rilec skozi naše okno, segel navzdol po ulici, popadel ženo, jo podrl na tla, zgrabil jerbas s hruškami in jih stresel v našo sobo — — —

D r a g o. Nande, predebela laž! Saj se od vas še ne vidi ne na trgu!

N a n d e. Čeprav ne. Ali misliš, da slon ne seže okoli ogla? Pa kar naravnost! — No in potlej! Levi in tigri in leopardi so planili na ubogo ženo in so jo — — —

D r e j č e. Kako, če je ostala na trgu?

N a n d e. Kdo pravi to? Držala se je za pecelj debele hruške in je ležala na tleh v naši sobi. (Smeh.) To je bilo res strašno! Levi in tigri in leopardi in hijene in volkovi so planili nanjo in jo požrli s čevlji in nogavicami vred. Slon je pa bil hud, vzdignil je šape in vse zverine pomandral in zmlel kakor žito. To vam je bil čuden močnik v naši sobi! Pa to še ni nič. Pomislite! Levi in tigri so spet vstali in so slona požrli. Pa tudi hijene in volkovi so spet vstali, planili na leve in se ž njimi topli, dokler niso vsi do zadnjega drug drugega požrli.

D r a g o. Ta je pa dobra! Ali ni prav nič ostalo?

N a n d e. Nič. Samo nekaj kosti je razmetanih po kotih.

D r a g o. Čudno. Jaz sem pa še pred pol ure videl ženo na trgu, ko se je ravno odpravljala domov.

N a n d e. Ja, lahko si jo videl. To sem pozabil povedati. Ona je zopet oživela. O, to je bilo nekaj imenitnega! Jaz sam sem jo rešil, da ni umrla. Polovico jo je imel v žrelu lev, polovico pa tiger. Jaz to vidim, ne bodi len, priskočim, dam zaušnico levu, da se je zvalil, brcnem tigra, da se je prekucnil, vzamem ženo, postavim jo na noge, vržem jo skozi okno, da bi je živali spet ne napadle, vržel sem pa s tako silo, da je priletela natanko na svojo klop na trgu. Medvede in leve in leoparda sem pa pomandral vse do zadnjega kot mlade miške.

T i l e n. Nande, tega pa že ne verjamem!

D r e j č e. Ali je bila tudi ona zgodba sinoči laž?

D r a g o. Še vprašaj. Kaj pa drugega!

N a n d e. Laži mi ne bo nobeden očital. No, Franček, ali ni vse res?

F r a n č e k. Malo predebelo si že povedal.

N a n d e. Kvečjemu če sem se kaj malega zmotil.

D r e j č e. Nandek, le še kaj povej, čeprav lažeš. Radi te poslušamo. Samo o tistem škratu nič več, ki ima kolesa v glavi in roke kakor vile. Tega ne več, nas je strahl!

D r a g o. No, Nande, pa povej še kakšno debelo, se bom vsaj smejal.

N a n d e (resno hud). Nak, če mislite, da lažem, bom pa hud. (Se obrne.) Franček, pojdiva!

Drejčee in Tilen. Ne smeta iti! Kar povej še, Nande! Saj ni treba, da bi Drago slišal. On naj gre ven! (Nande sede v kot in se modro smeje.)

Franček. Nande, tisto o medvedu še povej. Saj si rekel, da boš.

Drejčee in Tilen. O, o medvedu! Povej, Nande, to mora biti zopet imenitno!

Nande (gre proti vratom, hud).

Franček. Bom pa jaz povedal. Živel je mož in je imel medveda. Medved je bil — — kakšen je že bil?

Nande (se vrne). Saj ni tako. Ti nič ne znaš. Takole je bilo. Najin stric je pripeljal iz Amerike tudi medveda. Medved je tako hud, da noben ne sme blizu, tudi stric ne. Pa je medved pretrgal verigo in skočil na dvorišče. Tam je stala vprežena kočija in kočijaž je sedel z bičem na kozlu in moji starši v kočiji. In stric tudi. Pa skoči medved h kočiji, požre konja in kočijo in kočijaža in moje starše, seveda tudi strica. Ko jaz to zapazim, skočim iz drugega nadstropja na dvorišče, primem medveda in mu odprem goltanec. Kočijaža vjamem za šop las in z njim vred potegnem vse zopet nazaj iz medvedovega trebuha. (Vsi se krohotajo, Nande jih začudeno gleda.)

Drago. Pogumen si pa res, in močan tudi. Moram reči.

Nande. Sem pogumen, sem! Nikogar se ne bojim, samega Turka ne! In če bi prišel sam škrat, pograbil bi ga in treščil skozi okno.

Drago (stopi k Nandetu). Če bi zagledal živega medveda pol ure daleč, bi zlezel pod mizo kot miška.

Nande. Fant, ti mene premalo poznaš.

Drago. Bomo videli! (Še obrne proti vratom.)

Nande. Dobro, bomo videli. Ko odrasteva, pojdeva na lov v kočevske hribe.

Drago. O, ne bom tako dolgo čakal. Boš imel prej priliko pokazati svoj strašni pogum. (Odide.)

Nande. Toliko bolje. Ti bom prej zavezal jezik.

Četrty prizor.

Prejšnji brez Dragota.

Tilen. Nande, povej še naprej o medvedu.

Nande. Ne smem vsega, da te ne bo strah. Medved je strašanska zver. Oči mu žare kot desetim škratom in tace ima — joj! Iz njih mole kremplji kot gnojne vile.

Drejčee. Potem pa ne more hitro teči. Ubežati mu ni težko.

N a n d e. Kako da ne? Kadar teče, skrije kremplje. Samo kadar je hud, takrat jih pokaže. Kar od daleč jih zabode vate. In žrelo — nak, kaj tacega še ni noben videl. In zobje! Prejle sem zlezel v njegovo žrelo in samo iz enega votlega zoba privlekel eno tele, šest debelih-svinj in deset štruc kruha. Ej, to vam je zob! (Vsi se čudijo.)

T i l e n. Strašno! Da se le upaš blizu!

N a n d e. O, meni ne sme nič storiti. Si ne upa. Bi mu že pokazal, če bi mi kaj hotel.

F r a n č e k. Samo če bi bilo res. To bi jo ucvril urnih krač, če bi res zagledal medveda.

D r e j č e. Jaz tudi mislim, prav zares.

N a n d e. Jaz, bežal? To je pa res preneumno. Samo pogledal bi ga, pa bi mi ležal-pred nogami. In potem bi vzel korobač in bi ga namlatil, da bi se zvijal kot gad. — Čakajte, ali hočete našega medveda videti? Precej ga s Frančkom pripeljeva. (Migne Frančku.) Pojdiva ponj!

T i l e n. Ne, ne! Medveda ne!

D r e j č e. Pojdi no, saj samo strašita. Kar pripeljeta naj ga!

N a n d e. Le čakaj, ko bo odprl vrata, prigodel v sobo in te pobožal s kremplji, boš drugače govoril. Franček, za manol!

T i l e n. Čakajta, da pride še Drago. Jaz se bojim.

F r a n č e k. Nič se ne boj, če je z nama, ni nič hud. Samo norčevati se nihče ne sme iz njega.

N a n d e. Tisto pa res ne. Pametno se pa lahko govori z njim, še odgovor da. Pa kako lepo zna govoriti. Bosta videla. (Odideta.)

Peti prizor.

Tilen in Drejče.

T i l e n. Še govoriti zna. Ali ni čudno?

D r e j č e. Kar verjemi! To se mu bo pa enkrat ponesrečilo. Potem bova vse povedala Dragotu, da ga bo zmerom dražil.

T i l e n. Morebiti ga ne bo nazaj.

D r e j č e. Čeprav ne, saj se je nocoj že dosti nalagal. Toliko čudnih zgodb je pa že kar preveč.

T i l e n. Pa mislim, da me ponoči ne bo strah. — Kam je neki Drago šel? Je že noč.

D r e j č e. Ni maral več poslušati. Pravi, da Nande že preveč laže, čeprav samo za šalo. — Že spet nekaj ropoče za vrati. Tilen, odpri, Perun je.

T i l e n (gre in odpre, odskoči, zakriči in se zgrudi v kot. Medved vstopi.).

Šesti prizor.

Tilen, Drejče in medved.

(Ko medved vstopi, skoči Drejče od mize in se skrije za stol. Medved pogleda okrog, gre počasi proti Drejčetu, ki se trese in joka. Blizu njega obstane, se obrne in koraka na sredo odra. Tam sede in glasno deklamira.)

Jaz star, kosmat sem medved, ha!
 V kočevskih hribih sem doma.
 In komur pridem le na sled,
 kar živega požrem, ham, ham!
 Otroke zlasti rad imam,
 oj, ti so slajši kakor med.
 Zato se plazim okrog hiš,
 da najdem kje kak tak drobiž.
 In tudi zdaj se veselim,
 da tu večerjico dobim.
 Posebno take rad pojem,
 ki vsem verjamejo lažem. (Se obrne.)
 In vama zdaj, junaka dva,
 prišla je zadnja urica. (Gre proti Drejčetu.)

Drejče (z drhtečim glasom). O, gospod medved, o dobri gospod medved, saj ne bova več verjela, nikoli več! O zlati gospod medved, res ne bova več verjela Nandetu in nič več se ne bova bala.

Medved (obstane).

Obljuba ta se modra zdi,
 poskusimo, če res drži.
 V prisego dajta mi roko,
 in vse naj odpuščeno bo!

Drejče in Tilen (se treseta).

Drejče. Ne, dobri gospod medved, nikar. Ljubi, zlati gospod medved! (Tilen se stiska v kot.)

Medved.

Kar rekel sem, naj se zgodi,
 če ne — miru med nami ni. (Gre k Drejčetu.)

Medved (stopi tik k stolu. Čez stol pomoli roko Drejčetu. Drejče se umakne in prav od daleč in drgetaje poda roko medvedu, pa jo brž zopet umakne. Tilen skoči k drugemu stolu in se skrije za njim.).

Medved.

Sedaj nikar se več ne boj,
 saj medved je prijatelj tvoj! (Gre k Tilnu.)

Tilen (se odmika s stolom proti Drejčetu. Stol porine pred Drejčetovega, sam se pa umakne in skrije za bratcem.).

Medved (se vzpne na prvi stol in pomoli roko čez drugi stol in Drejčeta.).

Takoj ponudi mi roko
 in medved ti prijatelj bo!

Tilen (se oklone Drejčeta, ki še vedno čepi na tleh, desnico stega tresoč se proti medvedu in jo zopet izmika. Me-

dved ga nepremično gleda.) Gospod medved, strašno se vas bojim!

Medved, Pa si obetal, da se ne boš več bal. Daj roko!

Drejče (prime Tilново roko in jo poda medvedu, ki jo krepko stisne. Tilen zajavka. V tem se odpro vrata.)

Sedmi prizor.

Prejšnji. Franček in drugi medved.

(Franček privede na verigi drugega medveda, ki momljaje prikolovrati v sobo. Prvi medved se sesede in zbeži v kot. Drugi medved gleda okrog in odkoraka proti dečkoma, ki ostaneta nepremično v prejšnjem položaju. Ko hoče drugi medved napasti otroka, zapazi v kotu prvega medveda, ostrmi in zbeži v nasprotni kot. Franček zakriči, plane za njim in se stisne poleg njega. Medveda se zvedavo gledata. Pavza.)

Drejče (se prvi zave in ojunači). Franček, ali je tvoj medved kaj hud?

Franček (trepetaje). Moj ni, ali oni tam — — —

Drejče. Oni ni hud, prav lepo smo se pomenili in v roko nama je segel. (Prvemu medvedu.) Gospod medved, dajte še Frančku roko! (Franček se še bolj stisne k drugemu medvedu in nič ne reče.) No, lepo prosim, gospod medved, Franček je priden in nič ne laže.

Prvi medved (koraka počasi na sredo sobe, postoji in pomoli roko Frančku. Ta se obotavlja se premika proti sredi sobe, drugi medved se skriva za njim in ga spremlja. Ko sta Franček in prvi medved že blizu skupaj, se Franček zboji in steče k Tilnu za stol. Drejče se skrije za prvega medveda. Tako si stojita oba medveda nasproti in trepetata drug pred drugim. Pavza. — Naenkrat oba medveda hkrati poklekmeta in zaprosita drug drugega istočasno z dvignjenimi prednjimi šapami:)

Medveda. Ljubi, preljubi gospod medved, ne zamerite, da — — — (Eden visok glas, drugi nizek.)

(Obmolkneta, ostrmita drug nad drugim — spoznala sta sel. Brez besed se še nekaj časa gledata.)

(Drugi medved si sname medvedjo masko z glave, vstane in) Nandek (govori). Presneti Drago, tako me pa še živ dan ni noben človek prestrašil.

(Prvi medved stori enako.) Drago. Ali pa ti mene, grdoba! Mislim sem, da je pravi medved iz hoste! No, veš, prav pošteno me je sram.

Nande. Saj te je lahko, toda tolaži se s tem, da je mene tudi. (Si slačita medvedje kože.)

Franček. Ha, ha, ha! Taka bahača, pa tako bojazljiva! Sedaj smo videli vajin pogum!

Nande. Mi pa tvojega! Kar roke si podajmo. (Franček osramočen.) Ampak to pa rečem, še najbolj junaško sta se

držala Drejče in Tilen. Nikoli več jima ne bom pravil takih debelih. Sedaj vidim, da je bolje junaški biti nego samo junaško govoriti. Franček, pojdiva. Lahko noč! Ostanimo prijatelji in nikomur ne povejte. (Poda roko vsem po vrsti, za njim Franček.)

Drago. Lahko noč! Špas je pa le bil.

Drejče. Lahko noč! Nocoj pa ne bo strahov.

Tilen. Lahko noč! Škoda je, če nam ne boš nobene zgodbe več povedal.

Nande. Saj bom še, toda pametne in resnične!

Vsi (ploskajo). Živijo, pametne in resnične! Pa jutri zopet fridital!

Nande. Saj bom še, toda pametne in resnične!

Vsi. Lahko noč!

(Zastor.)

Vesela pošta br. Nardžiča.

Iz nabiralnika.

Podgrad. Dragi brat Nardžič! Vljudno prosim, da mi bolj redno pošiljate »Orliča«. Za mesec junij ga nisem dobila, pa je že 28. junija. Zelo težko ga čakam pa ga ni od nikoder. Mogoče se je izgubil kje po pošti ali kaj je vzrok, da »Orliča« ni. Ne vem. Z odličnim spoštovanjem. Bog živi!

Branislava Povše.

V nabiralnik.

Podgrad. Branislava Povše. — Tvoje pismo me je prestrašilo, pa tudi zelo razveselilo. Prestrašilo zato, ker zamude »Orličeve« ni bila kriva pošta in tudi noben drug vzrok, temveč jaz, ki nisem utegnil za junij »Orliča« napisati in poslati v tiskarno. Nisem pa vedel, da boš Ti tako huda... Vesel sem pa bil zato, ker sem spoznal, kako radi nekateri berete »Orliča«. To me veseli. Zato pa obetam, da prihodnje leto ne bo nobene zamude več — če bo le mogoče tako narediti, da je ne bo treba — Ali si sedaj položena? — Ta odgovor velja tudi vsem drugim, ki so poslali pritožbo. Bog živi!

Ljubljana, trnovski Orlič. — Prav lep Bog plačaj za lepo razglednico z Bleda in za pozdrave. Mislim, da se Vam je na Bledu zelo dobro godilo. Ali ni lepa naša slovenska zemlja? — Kaj ste si pa želeli, ko ste vlekli za vrv čudežnega zvonca na otoku? Škoda, da nisem vedel za Vaš izlet. Naročil bi Vam bil, da si poleg drugih lepih reči želite tudi prav mnogo novih naročnikov za novi letnik »Orliča«. Ali Vam je prišlo kaj takega na misel? — Bog živi!

Subotica, Marica. — Kako se že kaj imaš? Dolgo se nič ne oglasiš. Napiši nam veselo pisemce za Veselo pošto, da bo tudi iz Subotice nekaj. Radovedni smo, kako je tam. Pozdrav mamici, ateku in drugim. Bog živi!

»Orlič« izhaja vsak mesec. — List izdaja uprava »Mladosti«. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina (VI. letnik) za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 8 Din na leto, za vse druge naročnike 12 Din. — Odgovorni urednik: Fran Zabret. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

